വച്ചൂസ്

മാസികം

2004 ഒക്ടോബർ
എട്ടുപുറം
ഇരുപത്തിരണ്ടാം ലക്കം
22

ചിത്രവിചാരം

ചിത്രകാരൻ : ആർ.സി.ബോസ്

ഈ ലക്കത്തിലെ വചസ്സ്:
എന്റെ മൗനം
വാക്കുകൾക്കിടയിലെ
ശൂന്യതയാണ്
വിരാമം എന്റെ മരണമാണ്.

എ.അയ്യപ്പൻ

സ്വകാര്യ വിതരണം

കുറിയതേ കുറിക്കുകൊള്ളൂ

വചസ്സ് മാസികം

22

വചസ്സ് ഇരുപത്തിരണ്ടാം ലക്കം 1180 കന്നി-തുലാം

ചെറിയ സൃഷ്ടികൾ അയയ്ക്കുക

എഴുത്തുകുത്തുകൾ ഈ വിലാസത്തിൽ-

ശശിധരൻ കുണ്ടറ, കുണ്ടറ പി.ഒ.,കൊല്ലം-691501.

ഫോൺ : 9447588698

മുഖം

വായനയുടെ നഷ്ടം

വായന ധ്യാനമായും, വിനോദമായും, ഗെയിമായും, അനുഭവമായും, ലഹരിയായും വിശേഷിപ്പിച്ചു കൊണ്ടുനടക്കുന്നവരുണ്ട്. വായനയെ അധ്യാനമായാണ് ദെറീദ കണ്ടത്. മഞ്ഞും, മഴയും, മലയും മലരും മറ്റും വായനാക്ഷമമായ പുസ്തകങ്ങളാണ്. ചോരകൊണ്ടും, കണ്ണീരുകൊണ്ടും എഴുതിയവ ചോര ചിന്തിയും കണ്ണീരു പെയ്തും പാരായണം ചെയ്യേണ്ടി വരും. പരാജിതന്റെ പരമാശ്രയമാണ് പാരായണം. അതവന് ബലവും ആത്മവിശ്വാസവും പകരും. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ തുറന്ന പുസ്തകത്തിലേക്ക് ചൂണ്ടുവിരൽ നീട്ടാൻ അത് പ്രചോദനം നൽകും.

മലയാള കവിതയുടെ മാതൃവാത്സല്യം ബാലാമണിയമ്മ പീഡിതരുടെയും അധഃസ്ഥിതരുടെയും ജീവിതത്തെ രചനയിൽ പകർന്നു വച്ച മുൽക്ക് രാജ് ആനന്ദ് അപ നിർമ്മാണത്തിന്റെ തത്ത്വചിന്തകൻ ജാക് ദെറീദ ഇങ്ങനെ നമുക്ക് വ്യത്യസ്ത വായന തന്നവർ മറഞ്ഞുപോകുമ്പോഴും അവരെ നമുക്കു വായിച്ചു കൊണ്ട് ഉയിർപ്പിക്കാം.

പ്രതിമുഖം

വചസ്സ് കഴിഞ്ഞ ലക്കങ്ങൾ കിട്ടിയിരുന്നു. കുഞ്ഞു മാസികകളിൽ ലേ ഔട്ടിൽ ഇത്ര കണ്ടു ശ്രദ്ധിക്കുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ കണ്ടിട്ടില്ല. പുതിയതിന് പുതുമ വേണമല്ലോ.

- എംഎഫ്തോമസ്

സ്വാശ്രയ വേട്ടക്കാരുടെ നായാട്ടിനെതിരെ ഇനി വചസ്സ് എഴുതണം - മനോജ് കാട്ടാമ്പള്ളി

കർഷകൻ കേൾവികളിലുണങ്ങിത്തുങ്ങിയ ഒരു സംസ്കൃതി..... ആത്മഹത്യ-കീഴ്വഴക്കങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമായ ഒരു നാട്ടാചാരം. അധികം പറയാനെന്തിരിക്കുന്നു സുഹൃത്തേ.

- ശൈലൻ, പുൽപ്പറ്റ

ജലകേളി

വി.ജയപ്രകാശ്

കവികൾ
പുഴമത്സ്യങ്ങളെപ്പോലെയാണ്.
കളിക്കാനിറങ്ങുമ്പോൾ
കാലിൽ കടിച്ച് കിക്കിളിയിട്ട്
വഴുതി-തെന്നി അങ്ങനെ.
കരയിലേക്ക് പിടിച്ചിട്ടാൽ കാണാം
പിടച്ചിലും ചാട്ടോം.
ചൂണ്ടയിൽ കുരുങ്ങാതെ
ഇരകൊത്തിമാറാൻ
വിരുതേറെ.
വലയെറിഞ്ഞാൽ പെട്ടുപോകും
എങ്കിലും ചിലത്
ടാഗോറിനെപ്പോലെ
വലയുടെ രചനാരഹസ്യത്തിൽ
സ്വയം രമിക്കും.
വേനലിൽ പുഴവറ്റി
കടൽവെള്ളം കയറുമ്പോളാണ് കളി.
ഉല്പത്തി പുസ്തകത്തിന്റെ
ആത്മീയതയിലേക്ക് ഒരു
നീന്തിക്കയറ്റമാണ്; മഞ്ഞിലുറയാൻ.
എങ്കിലും
കടൽമീനിനെക്കാൾ
രുചിയും വിലയും പുഴമീനേറും.
കടൽകൊള്ളക്കാരുടെ മാംസം
തിന്നു ചീർത്തിട്ടാകാം
കടൽമീനുകൾക്കിപ്പോൾ കെട്ട ഗന്ധം.
എങ്കിലും
മികച്ച വേട്ടക്കാരൻ അവൻ തന്നെ. ○

ലേഖനം

മണൽവാണിഭം

റെനി

അഥീനിയൻ പോരാളികൾ ബി.സി 490-ൽ പേർഷ്യക്കാരെ തോൽപ്പിച്ചപ്പോൾ ആ വിവരം ഗ്രീസുകാരെ അറിയിക്കാനായി ഫൈഡിപ്പിഡീസ് എന്ന ദൂതൻ മാരത്തോൺ എന്ന സ്ഥലത്തു നിന്ന് 25 മൈൽ ദൂരെയുള്ള ഏഥൻസ് വരെ ഓടേണ്ടി വന്നു. ആ വിജയവാർത്ത അറിയിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും അയാൾ കുഴഞ്ഞുവീണു മരിച്ചു. അതിന്റെ സ്മരണക്കാണ് മാരത്തോൺ ഓട്ടം ഉണ്ടായത് എന്ന് ഗ്രീക്കുകാർ വിശ്വസിക്കുന്നു. ചരിത്രകാരന്മാർ ഇതിനെ മിത്തായി കാണുന്നു. നമുക്ക് കഥാകാരന്മാരോടൊപ്പം നിൽക്കാം. ഗ്രീക്കുകാരെ സംബന്ധിച്ച് ആ വിലപിടിച്ച വാർത്തയ്ക്ക് പിന്നിൽ പൊലിഞ്ഞതു ഒരു ചെറിയ ജീവിതം മാത്രമാണ്.

ശരിയായ വാർത്തകളുടെ/വിവരങ്ങളുടെ അഭാവത്തെയാണ് ആഗോളവത്കരണം മുതലെടുക്കുന്നത്. മീതെൻ ഐസോസിനേറ്റ് സൂക്ഷിക്കുന്ന പ്ലാന്റിന് സമീപം ആളുകൾ സുഖമായി കിടന്നുറങ്ങുന്നു. വ്യവസായമാണെന്ന്

പറഞ്ഞ് അണുവായുധ നിർമ്മിതിക്കായി കരിമണൽ കയറ്റിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു. രാജ്യരക്ഷയ്ക്കാണെന്ന് പറഞ്ഞ് ഇൻഡ്യ വർഷം 30,000 കോടി രൂപ ചെലവാക്കും. രാസായുധം ഉണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞ് അമേരിക്ക ഇറാഖിനെ ആക്രമിക്കുന്നു. മത്സ്യസമ്പത്ത് നഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കാൻ ആഴക്കടൽ വിദേശ ട്രോളറുകൾക്ക് തീറെഴുതിക്കൊടുക്കുന്നു. ആഗോളവത്കരണമെന്നത് അസത്യത്തിന്റെ പ്രചണ്ഡമായ പ്രചരണം മാത്രമാണ്.

ജീവൻ നഷ്ടപ്പെട്ടാലും സത്യസന്ധമായ വിവരം നൽകാൻ കഴിയുന്ന ഫൈഡിപ്പിഡീസ്മാരാകാൻ കഴിയുന്നിടത്തു മാത്രമേ നമുക്ക് ആഗോളവത്കരണത്തെ തടയാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ.

കവിതകൾ

നാട്ടറിവ്

എൽ.എഫ് ജോണി

ഒരിക്കൽ
തിരകൾ ക്ഷയിച്ച്
ഈ കടൽ കരിഞ്ഞു പോകും.
മുങ്ങിമരിച്ച കപ്പലുകളും
അതിലുറഞ്ഞുപോയ സഞ്ചാരികളും
കടൽവിട്ടിങ്ങുവരും. ഈ നാട്ടുവഴികളോട്
നഗരത്തിന്റെ പ്രായം ചോദിക്കും.
വെളിച്ചം ഇത്തിരിപോലുമില്ലാത്ത
വിളക്കുമായി ഒരു മിശിഹായുടെ കൂട്ട്
തലതാഴ്ത്തി നിൽക്കും
തിമിരമുണ്ട കണ്ണുകൾ
തീയുതിക്കൊണ്ടേയിരിക്കും.
എനിക്കു വിശക്കുമ്പോൾ
പാനപാത്രങ്ങൾ കരകവിഞ്ഞൊഴുകും
വിരുന്നു മേശയിൽ തുറുപ്പുറാണി
നഗ്നയാക്കപ്പെടും.

വേനൽ

ധന്യ.എം.ഡി

രാശിചക്രത്തിൽ ചിത്തരോഗത്തിന്റെ
പൊള്ളുന്ന കല്ലുകൾ
വിരലുകളിൽ കുട്ടിത്തെറ്റിപ്പോയ
കണക്കുകൾക്ക് കണ്ണീരുകൊണ്ട് തർപ്പണം.
എന്റെ ചോര കൊണ്ട് തന്നെ
ഞാൻ വരയുന്ന ചിത്രങ്ങൾ
മനസ്സിന്റെ ക്യാൻവാസിൽ നീറിപ്പുകയുന്നു.
കണ്ണെത്താ ദൂരത്തോളം
വരണ്ടു തിളങ്ങുന്ന വേനൽ മാത്രം.
ഊഷരസപ്നങ്ങൾക്കുമേൽ
പെയ്തു നിറയുവാൻ
ഒരു മഴക്കാറില്ലാത്ത മാനത്ത്
യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ വേനലുച്ചയിൽ
പൊള്ളിയടർന്ന എന്റെ കണ്ണുകൾ
ഒട്ടിപ്പോയിരിക്കുന്നു.

കഥകൾ സീരിയസ്സ്‌ൽ

വിനീഷ് കളത്തറ

ഇപ്പോൾ സമയം 4.30 'അനിയത്തിക്കിളി' ആരംഭിച്ചിരിക്കും. 176-ാം എപ്പിസോഡ്. നന്ദേട്ടനും പ്രേമയും സ്നേഹത്തിന്റെ പേരിലുള്ള വാഗ്വാദങ്ങൾ അവസാനിപ്പിച്ചിരിക്കുമോ?.

ഇല്ല... അവർക്കതാവില്ല!

ഓർക്കുമ്പോൾത്തന്നെ കണ്ണുനിറയുന്നു. എന്തെന്തു പ്രതീക്ഷകളോടെയാണ് പ്രേമ, നന്ദേട്ടനെ വരിച്ചത്....!

സ്നേഹത്തെക്കുറിച്ചോർത്ത് അവൾ പൊഴിക്കുന്ന കണ്ണീർ എത്രമാത്രമാണ്? കൂട്ടിവച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അറബിക്കടലോളം വരുമായിരുന്നു.

ക്രൂരയായ കല്യാണിയമ്മയും ഏഷണിക്കാരി മറിയാമ്മ ചേട്ടത്തിയും വിഡ്ഢിയായ ദാസപ്പനും മിനിസ്ക്രീനിൽ നിറഞ്ഞുകവിയുകയായിരിക്കും.

'ഹൊ....ഈ അച്ഛന് ഫ്യൂരിഡാൻ കഴിക്കാൻ കണ്ട നേരം'! ഐ.സി യൂണിറ്റിന്റെ മുമ്പിലിരുന്ന മുഷി ഞ്ഞു. രണ്ടിലൊന്നറിയാനും പറ്റുന്നില്ല. ഇന്നത്തെ എപ്പിസോഡിന്റെ കഥ നാളെ രമയോടെങ്ങാനും ചോദിക്കാം. ഇനി പുറത്തെങ്ങാനും ടി.വി കാണാനുള്ള സൗകര്യം കാണുമോ എന്തോ? നോക്കുക തന്നെ.

-'അമ്മേ ഞാനൊന്ന് പുറത്തു പോയിട്ടു വരാം.'

-നിയെവിടെപ്പോവ്വാ...?

-ഒന്നു ഫോൺ ചെയ്യണം.

-ആർക്കാ...?

-രമയ്ക്ക്.

-എന്നാ പോയേച്ചു വാ...

അവൾ അതിവേഗം പുറത്തേക്കു നടന്നു. വിലപ്പെട്ട നിമിഷങ്ങൾ. കഥയുടെ ഇതൾ വിടരുന്ന ഫ്രെയിമുകൾ ഇപ്പോൾ മിന്നിമറയുകയായിരിക്കും.

രക്ഷപ്പെട്ടു. ആശ്വാസമായി. ഐ.സി.യൂണിറ്റിന്റെ മുന്നിലിരിക്കുന്നതു പോലെ മുഷിവ് മറ്റൊന്നുമില്ല. നിങ്ങൾക്കറിയാമോ, അനിയത്തിക്കിളിയുടെ ഒരെപ്പിസോഡിനേക്കാൾ വലുതൊന്നുമല്ല ഒരു ഇന്റൻസീവ് കെയർ യൂണിറ്റിന്റെ ഉള്ളടക്കം.

സ്വാതന്ത്ര്യം കുഞ്ഞുകൺകളിൽ

പ്രഭാകരൻ തൃച്ചംബരം

സമ്മേളനത്തിൽ സചിവോത്തമന്റെ കടമ, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ അമ്പത്തഞ്ചാം വാർഷികത്തിൽ മോചനത്തിന്റെ പ്രതീകമായി നൂറ്റിയൊന്നു വെൺപിറാക്കളെ ആകാശത്തിന്റെ അനന്തതയിലേക്ക് തുറന്നു വിടുക എന്ന മഹൽ കർമ്മമാണ്.

ഒരു അച്ഛനും മകനും ആ രംഗം കൺകുളിർക്കെ കാണാനാണ് മറ്റു ജനസഹസ്രങ്ങളെപ്പോലെ എത്തിയിരിക്കുന്നത്. വെൺപ്രാവുകൾ പേവലകരങ്ങൾ തട്ടുന്നത് പോലുള്ള ശബ്ദമുണ്ടാക്കി വേവലാതിയോടെ തൂവെൺ വിഹായസ്സിലേക്ക് സ്വതന്ത്രമായി പറന്നുയർന്നപ്പോൾ അച്ഛൻ ഹർഷാധിക്യത്താൽ വിടർന്ന ചിരിയോടെ ആകാശത്തേക്ക് കൈചൂണ്ടി മകന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി....അയാൾ അമ്പരന്നു. അവന്റെ മുഖമാകെ വാടിയിരിക്കുന്നു. ഭയത്തിന്റെ കയത്തിലാഴ്ത്തിയ കണ്ണുകളാൽ അവൻ പ്രാക്കളെ അടച്ചിരുന്ന, ഇനിയും വളരെക്കാലം ഉപയോഗയോഗ്യമായ പ്രാവിൻകൂട് തുറിച്ചുനോക്കുകയായിരുന്നു.

കവിത

ഇരുട്ടില്ലെങ്കിൽ

അപ്പു മുട്ടറ

ഉറക്കവും
അസ്വാരം സന്തോഷവും
കഴിഞ്ഞാറെ
പൊടുന്നനേ പുലർച്ചവന്നു.
കീറിപ്പിളർന്ന
വായകൾക്കുള്ളിലൂടെ
കുനിഞ്ഞ്
ഒരോട്ടം വെച്ചുകൊടുത്തു.
അവസാനത്തെ വായിൽനിന്നു
ചാടിവീണതും
ഇരുട്ടിലേക്ക്!
ഇപ്പോൾ
വന്നു വന്ന്
ഇരുട്ടില്ലെങ്കിൽ
കണ്ണുകാണില്ലെന്നായി.

പുസ്തക പരിചയം

കൃതിയിൽ നിന്ന് :-
ഓരോ പെൺകുട്ടിയും
ഓരോ രാഷ്ട്രമാണ്.
ഒരു ഭൂപടത്തിലും
പടർത്താനാവില്ലെങ്കിൽ

പെൺകുട്ടി ഒരു രാഷ്ട്രമാണ്

ജഗൻ ജോസ്

മലയാള കവിതയുടെ ഇപ്പോൾ ഈ പോളിന്റേതാണ് എന്ന മേതിൽ രാധാകൃഷ്ണന്റെ പ്രഖ്യാപനത്തോടെ പുറത്തിറങ്ങിയ പുസ്തകം. ഈ കവി മലയാള സാഹിത്യത്തിന് നൽകുന്ന സംഭാവനയെന്ത് എന്നത് മേതിൽ കണ്ടുപിടിക്കുന്നു.-ഫക്(FUCK). കവിതാ പ്രസാധന ചരിത്രത്തിൽ ഒരുമാസത്തിനുള്ളിൽ രണ്ടാം പതിപ്പിറങ്ങിയ മലയാളത്തിലെ ആദ്യ പുസ്തകം. വിദ്യാർത്ഥി ജീവിത കാലത്ത് നിരവധി സമ്മാനങ്ങൾ നേടിയ ആദ്യകാല കവിതകൾ മുതൽ 'കൊതുക് ഒരു പക്ഷിയല്ല' തുടങ്ങിയ ഏറ്റവും പുതിയ കവിതകൾവരെ എത്തിനിൽക്കുന്ന എഴുത്തുകാരന്റെ ഭാവപരിണാമം ഈ കവിതകളിൽ കാണാം. മലയാള കവിതയിലെ ഏറ്റവും തീഷ്ണമായ പ്രണയ കവിതകൾ ഈ സമാഹാരത്തെ സമ്പന്നമാക്കുന്നു. അടുത്ത കാലത്തിറ ങ്ങിയ പുതുകവിതാസമാഹാരങ്ങളിലെ വേറിട്ട ശബ്ദം തന്നെയാണ് 'പെൺകുട്ടി ഒരു രാഷ്ട്രമാണ്' എന്ന ഈ സമാഹാരം.

"പെൺകുട്ടി ഒരു രാഷ്ട്രമാണ്"

രൂപേഷ് പോൾ
ഡി.സി.ബുക്സ്, വില : 38/-

ലേഖനം

"സ്നേഹ സാരമിഹ സത്യമേകമാം"

ജയിംസ്

ഗുജറാത്തിലെ പൈശാചികസംഭവങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ അലഹബാദിൽ ഒരു പൊതുയോഗം നടക്കുന്നു. പ്രശസ്ത നർത്തകിയും പൊതു പ്രവർത്തക യുമായ മല്ലികാസാരാഭായ് പ്രസംഗിക്കുകയാണ്. അവർ ചോദിച്ചു: നിങ്ങൾക്ക് ഒരു കത്തികൊണ്ട് അല്ലെങ്കിൽ തോക്കുകൊണ്ട് അല്ലെങ്കിൽ പിക്കാസ് കൊണ്ട് നിങ്ങളുടെ അയൽക്കാരനെ കൊല്ലാൻ സാധിക്കുമോ? വിദ്യാസമ്പന്നർ മാത്രമടങ്ങുന്ന ആ സദസ്സ് വികാര മൂർഛയോടെ അലറി: കൊല്ലും, ഞങ്ങൾ കൊല്ലും! (ദിഹിന്ദു: 13.11.2003)

പ്രകോപനം എത്ര വലുതായാലും തന്റെ അയൽക്കാരനെ കൊല്ലാൻ തയ്യാറാകാത്ത ഒരാളായിരുന്നു ദർശനം പത്രാധിപർ പങ്കജാക്ഷക്കുറുപ്പ്. മിടുക്കന്മാർ മണിച്ചെയിൻ നിർമ്മിച്ച് ലക്ഷാധിപതികളാവുന്ന നാട്ടിൽ സ്നേഹത്തിന്റെ ഒരു ചെയിൻ സൃഷ്ടിച്ച് ധന്യരാവാൻ അദ്ദേഹം ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. സ്വാഭാവികമായി കുറുപ്പു സാർ തോറ്റു.

എത്ര മഹത്തായ തോൽവി. ഇങ്ങനെ തോൽക്കാൻ ഭാഗ്യം വേണം. തോൽവിയിലൂടെ അനശ്വരനായിത്തീർന്ന പങ്കജാക്ഷക്കുറുപ്പിന് പ്രണാമം.

കവിത

ഒന്നിച്ചുറങ്ങാം

റഹിം ശാസ്താംകോട്ട.

ബാലിസ്റ്റിക് മിസൈലും കൊണ്ട്
അവിയലുണ്ടാക്കി
അപ്പാച്ചേപട്ടിയിൽ ഇതാ
ഇപ്പോൾ തന്നെ
തിന്നാൻ തരാം മക്കളേ.....!

ന്യൂക്ലിയർ ബോംബൊന്ന്
വെന്ത് കടുകുപൊട്ടിക്കുന്ന താമസം മാത്രം
കരയാതെ മക്കളേ.....!!

മനഃസാക്ഷി വന്ന് പായ് വിരിക്കും
ചർച്ചയും ഉന്നതതല സമിതിയും വന്ന്
വരിവരിയായി നമ്മളെ ഇരുത്തി
കരാറുകൾ ഒപ്പുവച്ചാൽ
നമുക്കെല്ലാവർക്കും ഒന്നിച്ചിരുന്നു
ഊണുകഴിച്ചു ഒന്നിച്ചുറങ്ങാം.

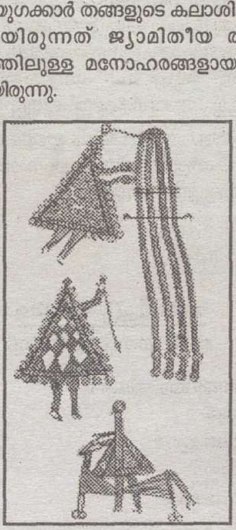
വചസ്സ് 25-ാം ലക്കം സ്പെഷ്യൽ പതിപ്പാണ്. അതിലേക്ക് ചെറുതും ശക്തവുമായ രചനകൾ തന്ന് സഹകരിക്കുക.
-പ

തിരിഞ്ഞുനോട്ടം

ചിത്രവും ചരിത്രവും

ജ്യോതികുമാർ

ഒരു കാലഘട്ടത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനം പൂർണ്ണമാകുന്നത്, ആ കാലഘട്ടത്തിലെ കലാപരമായ സംസ്കാരം കൂടി പരിഗണിക്കുമ്പോഴാണ്. കലാകാരൻ അവന്റെ കലാരൂപത്തിലൂടെ അവനെത്തന്നെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുമ്പോൾ അവൻ അറിയാതെ തന്നെ ആകാലഘട്ടത്തെയും പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. പ്രാചീനശിലായുഗത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടം മുതൽതന്നെ മനുഷ്യൻ ചിത്രരചന ആരംഭിച്ചിരുന്നു. നായാട്ടുകാരുടെ ചിത്രങ്ങൾ ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതായിരുന്നപ്പോൾ നവീനശിലായുഗക്കാർ തങ്ങളുടെ കലാശില്പങ്ങൾക്ക് മോടി കൂട്ടിയിരുന്നത് ജ്യാമിതീയ രൂപങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള മനോഹരങ്ങളായ ചിത്രരചനകളിലൂടെയായിരുന്നു.

19-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ സ്വിറ്റ്സർലാന്റിൽ നടത്തിയ ഉത്ഖനനത്തിൽ ബി.സി 6-ാം നൂറ്റാണ്ടിലും ബി.സി 7-ാം നൂറ്റാണ്ടിലും നിലനിന്നിരുന്ന ഒരു സംസ്കാരത്തിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ കണ്ടെടുക്കുകയുണ്ടായി. ചിത്രപ്പണികളാൽ സമ്പന്നമായ കളിമൺപാത്രങ്ങളും അക്കൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. കളിമൺപാത്രങ്ങൾക്ക് മിഴിവേകിയ ചില ചിത്രങ്ങളാണ് മുകളിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്. നെയ്യുകയും, നൃത്തം ചെയ്യുകയും കുതിരസവാരി നടത്തുകയും ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യരൂപങ്ങൾ ഈ ചിത്രങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ചരിത്രാതീത കാലത്ത് നിലനിന്നിരുന്ന ഒരു സംസ്കാരത്തിന്റെ നാഡിത്തുടിപ്പുകൾ ഈ ചിത്രങ്ങളിലൂടെ നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നുണ്ടോ?